

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

© seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Soritori nefrancate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

N°. 81.

Duminică în 27 Maiu (8 Iunie)

1884.

Brașovă în 26 Maiu, (7 Iunie.)

Peste o săptămână se vor începe alegerile pentru dieta din Pesta. Introducerea au făcut-o bătăile dela Clușiu, Gyergyo-St. Miclăuș, Gyergyo Alalu, Doroșma s. a. unde au fost răniți și omorâți decî de omeni. Decî furia partidelor maghiare va merge totu așa crescîndu, cîndu se vor termina alegerile se va puté publicá unu buletin de perderi, ca la Königgrætz.

Deprinderile constituționale ale guvernamentelor și opoziționalilor maghiari puțin se potrivesc cu fanfaronadele foilor din Pesta. Cultura ce-o reclamă aceste foi pentru maghiarism și spiritul înălțător și întineritor, ce pretind că isvoresce din parlamentul maghiar se preface, în mijlocul luptelor crâncene de partidă, într'unu barbarism, care mai curîndu ne aduce aminte de timpurile, cîndu domnea dreptul pumnului!

Ciudată epocă! Adversarii noștri politici ne chiamă la pretinsul isvoru alu întineririi sufletesci din Pesta și nu vedu cum chiar poporul maghiar îmbătrînesce pe ți ce merge, cum se abrutisează și se demoralisează în timpul alegerilor prin cărciumi, aceste isvóre înveninate ale corupțiunii.

Cărciumarii au ajuns a fi ađi crescătorii politici ai poporului suveranu. Ei predomină situaținea în măsură așa de mare, încatu decă le-ar veni în minte se încheie cu toții o alianță spre a resturná guvernul, peste doué săptămîni n'ar mai fi dlă Tisza la putere. Și ce este mai ciudatu, póte că le-arú succede a face acésta lovitură de statú numai cu beuturi spirituóse false, de cari și așa se împartu din nenorocire între poporul alegătoru cu miile de hectolitri, lipîndu în fierbințela luptei electorale or-ice controlu.

Și apoi totu se mai întinerescă sufletul bietului popor, care stă se îmbrîncescă sub povara sarcinilor publice, cetrebue să le supóte! Cunoscem hotăririle conferinței dela Sibiu. Ele sunt obligátore pentru toți alegătorii ro-

mâni, căci cu prea puține excepțiuni toți au fost reprezentați în acea conferință,

Este o datoriă națională pentru fie-care Românu ca se respecte acele hotăriri și se facă ca se fie respectate de toți.

Înainte de tóte trebue se veghiămú ca poporul nostru să nu fie redusú de réuvoitorii, cari ilu folosescú ca uneltă pentru a-și ajunge scopurile lorú mârșave.

Sciri neliniștítóre amú primitú din unele părți ale Ardélului.

După cum ne spune corespondența de mai la vale, în Săcele Ungurii agitéză între alegătorii Români pentru ca să ajute a alege unu deputatú guvernamentalú. La adunarea guvernamentalilor au luatú parte și câțiva Români. Nu mai au inimă acești omeni pentru suferințele poporului? nu vedú ei că prin purtarea lorú se degradéză înaintea ochilorú dușmanilorú lui și stricú sfintei cause pentru care luptămú cu toți?

O altă scire durerósă ne vine din marginea cealaltă a Ardélului. Ni se spune, că câțiva alegători din Năséudú lucră ađi pe față ca Năséudenii să alegă deputatú românu în programa guvernului, și că unulú din cărturarú voiesce a páși ca candidatú tisaistú.

Năséudenii nu numai c'au fostú reprezentați la conferința din Sibiu, dér s'au declaratú chiar de mai înainte solidarú cu conclusele ei. Sperămú dér, că ómenilorú de bine le va succede a paralisá or-ice mișcare secesionistă din cerculú Năséudenu și vorú scí se salveze onórea stindardului naționalú, care astăđi ne este mai scumpă ca orí și cîndú și a căruia umilire nu se póte plátú cu tóte comorile luméi.

Se veghiămú, că mari sunt ispitele și mare este încá numérulú celorú slabi de ângerú din sínulú nostru!

Sciri telegrafice.

(Serv. part. alú „Gaz. Trans.”)

Nișu, 7 Iunie. — Deputatulú Timocului a interpelatú pe ministrulú președinte sêrbescú în afacerea năvălirilorú emigranțilorú sêrbi din Bulgaria. Ministrulú președinte rîspundîndú cetí-

corespondențele ambelorú guverne privítóre la acésta afacere. Ultimatulú sêrbescú accentuează că Serbia a procedatú cu cruțare față cu Bulgaria, căreia totdeuna i-a arătatú simpatii. Dar necualificabila călcare de dreptú prin ocuparea punctului mârghinașú de la Bregovațú, tocmai în momentulú cînd guvernulú sêrbescú cere deslușiri de la celú bulgarú, pentru că suferé bande organizate la fruntarii și năvălirile lorú pe teritorulú sêrbescú; cînd cere, mai departe, espicări despre aceea că capii revoluțiunii, cari au fugitú din Serbia, se stătuescú în Sofia cu ex-mitropolitulú Mihailú, tóte acestea împrejurări pretindú o procedere energicá din partea Serbiei. De aceea guvernulú sêrbescú a cerutú satisfacțiune, care decă nu i se va dá până Duminică, va aduce cu sine ruperea relațiunilorú dintre Serbia și Bulgaria, și reprezentatulú sêrbú va părăsí Sofia. Mai mulți deputați multămescú guvernului pentru atitudinea lui, dorindú ca se nu se retragă dinaintea nici unei dificultăți căci Scupcina este gata de a aprobá primulú pasú alú guvernului. În sensulú acesta s'a primitú unanimú o resoluțiune.

Viena, 7 Iunie. — Maiestatea sa a vizitatú pe regele Greciei, care a și întorsú acésta visită. Mâne plecá la Petersburgú.

Cronica țilei.

Din partea protopopiatului II. alú Brașovului amú primitú o declarațiune cu privire la ajutorulú de statú, pe care o vomú publicá în numérulú de Martú.

Din Parisú ni se scrie, că studenții români d'acolo, informați de cele petrecute în Clușiu cu ocaziunea țile de 3 (15) Maiu, au subscrisú în numérú de 40 o declarațiune, prin care proclamă solidaritatea lorú cu junimea română din tóte provinciile românesci.

Maiestatea Sa Regele a datú, spune „Românulú” bisericeii sf. Nicolae din Pitești, unu frumosú policandru lucrátú în străinătate cu urmátórea inscripțiune:

„Carolú I-iu alú României“

„Inchină bisericeii din orașulú Pitești, cu hramulú sfântului și făcătorului de minuni Nicolae. acéstu odorú amintirea țilelorú de 9 Maiu 1866, 10 Maiu 1878, a țilei de 14 Decembre 1877, țiuva reintórcerei acasă după isbânțile din Bulgaria.“

Și Maiestatea Sa Regina a scrisú cele 12 evanghelii ale patimilorú, și cea dela începutú a învierii din țiuva de Pasci, pe pergamentú pentru biserica episcopală de Argeșú.

FOILETONU.

Nița Gușeală.

— schiță de caractere. —

I.

Trecuse unu anú de țile de cîndu se făcuse drumulú de ferú la Brașovú; erá în anulú 1874. O tómnă frumoasă cum nu se pomenise de multă vreme. Se făcuseră póme din destulú, bucate berechetú, cu unu cuvîntú erá belșugú în tóte. Ómenii erau mai veseli ca altădată, cărciumele erau pline și lăutarii cari veniseră din țeră făcú veselie și mai mare. Să fi muritú și să fi înviatú de bucuriá ascultándu pe Dinu Bălanú, cîndu suflá în naitú și priviá cu ochii înfocați cătră tovarășii sêi. Nu-i vorba, erau destule țile de lucru, cu tóte acestea ți-se părea, că ómenii o ducú numai în nunte. Și de ce se nu trîdescú până potú, țicea unulú bătându-și carâmbii dela cismă, și de ce se nu-mí petrecú, decă imí dá mâna, țicea altulú proptindu-se în cóte pe taraba cărciumarului.

* * *

Pe Tocile lângă drumulú, care duce la Petrișú lângă apa morii, era casa lui Nița Gușeală, căraușú vestitú în timpulú sêu, omú dintr'o familiá fruntașă, omú care avea atâtea rudenii de nici nu le mai scia. În vremea lui avuse 5 caré și cu aprópe 50 de cai. Astăđi avea forțe puținú, totú vînduse, căci după facerea drumului de

ferú, din căraușiá nu te mai putéi procopsi. Doi cai și o căruță mai ținea Gușeală și cu aceștia mai căra câteceva prin împrejurime, și vai multú ilú ardea sufletulú, cîndú se gîndea la odinioară. Toți îi țiceau stăpáne, toți ilú cinstéu si la biserică îi dau loculú în hore. Era de 35 de ani, omú insuratú cu 4 copii, avea 2 copile și doi băeți. Copilulú celú mai mare era de 13 ani, ilú dase la scólă și acum ilú ținea acasă.

Erá într'o Vineri înainte de prânzú, cîndú Gușeală ședea pe treptele dela casă și pliosnia dintr'unu bicu, cu care mánase carulú sêu cu 4 inaintași. Și cum pliosnia din bicu își aduse aminte de trecutú, apucá coderiștea cu doué mâni, se uitá odată la ea, o rupse în doué, se pipai în șerparú și eși pe pórtă. »La ce-mí trebue bicu pentru 4 inaintași« țicea elú, »eu am numai doi.« — Leica Vuța nevastă-sa eși în pragú, se uitá după bărbatú, își impleteci mânilé și sprijinindu-se de ușă se uitá lungú și lacrâmile îi umplură ochii. »Er merge la cărciumă, ér e vai de țilele mele« grăi ea acoperindu-și fața cu șurțulú.

Leica Vuța era fatá de căraușú, din familiá fruntașă ca și bărbatu sêu. Pe vremea aceea cărauși erau fruntașii Scheilorú. Acum vînduseră totú, vînduseră cai, vîndus rá caré, vînduseră hamuri, nimicú nu mai avéu. Grajdurile erau góle, doué märtóge, căci așa trebue să le țicu, se rîsfățau într'nnú grajdú, unde arú fi pututú

stá 30—40 de cai. Ea țicea mereu bărbatu-sêu se se ia de o trebă, se nu o ducá totú în bețiá, că uite că are o casă de copii, că uite că mîne poimáne nici casa nu va fi a lorú. Tóte însé erau inzădarú. Nița Gușeală trăia lumea albă.

Tocmai în aceea clipă intrá pe pórtă leica Ana lui Bléngă, o vecină din usá cum s'ar țice, o femeieá cam de etatea leichi Vuții. Acésta muere multú linsese blidele la ușa lui Gușeală, pe cîndú stau bine, și acum învêțată cum erá ea nu lăsá se trecá o singură ți, fără se cerceteze pe leica Vuța. O compătínea din câte tóte nu că dóră într'adeverú o compătínea, ci mai multú o durea inima de ea, căci acum i-se tăiasé și ei apa dela móră. Ce socotești, câte de tóte nu căpetá ea la acésta casă. Așa e lumea, așa e și compătímea, te dóre în sufletú de altulú dar de tine ți-se rupe ánima. »Ce-i dragá Vuța« grăi leica Ana, ce a fostú se mai vie pe capulú vostru.

»Bine că mai dai pe la noi, țise nevasta lui Gușeală și se puse pe unu scăunelú ce se aflá pe prispá, »Nița ásta nu sciu ce are de gîndú... cu timpulú o se se nebulnescă, ce socotosci leică Ano dragá, am vîndutú totú, am vîndutú cai, caré, am vîndutú hamuri, am remasú, scii... cum a datú D-țeu,« grăi leica Vuța uitându-se în pămîntú.

»Apoi totú e bine, vecină draga mea, căci încai

Cursul la bursa de Viena
din 6 Iunie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.65	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	91.75	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.25
Rentă de hârtie 5%	88.75	Imprumutul cu premiu ungar	115.50
Imprumutul căilor ferate ungare	142.75	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungară (1-ma emisiune)	96.90	Renta de hârtie austriacă	80.45
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungară (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	81.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungară (3-a emisiune)	102.75	Renta de aur austr.	102.10
Bonuri rurale ungare	101.75	Losurile din 1860	135.25
Bonuri cu cl. de sortare	101.50	Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
Bonuri rurale Banat-Timiș	101.—	Act. băncii de credit ungar	310.—
Bonuri cu cl. de sortare	101.—	Act. băncii de credit austr.	309.10
Bonuri rurale transilvane	101.75	Argintul — Galbin	5.77
		impărțesci	9.67 1/2
		Napoleon-d'ori	59.60
		Mărci 100 imp. germ.	122.05
		Londra 10 Livres sterline	

Bursa de Bueuresci.

Cota oficială dela 25 Mai st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94 1/2	vënd. 95 1/4
Renta rom. amort. (5%)	99	95 1/8
convert. (6%)	98 1/2	100 3/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	32	34
Credit fonc. rural (7%)	102 1/4	106
" " (5%)	92 1/2	93 3/4
" " urban (7%)	103 1/2	104 1/2
" " (6%)	99 1/2	100
" " (5%)	90 5/8	91
Banca națională a României	1425.	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	331.	—
" " Națională	239.	—
Aur	3.65 1/2	3.70 1/2
Bancnote austriace contra aur	2.07.	2.09

Cursul pieței Brașov
din 7 Iunie st. n. 1884.

Bancnote românești	Cump. 9.32	Vënd. 9.33 1/2
Argint românesc	9.24	9.28
Napoleon-d'ori	9.66	9.68
Lire turcesci	10.90	10.98
Imperiali	9.90	9.96
Galbeni	5.62	5.66
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 % pe an.	

Numere complete din „Gazeta”, dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

DIARŪ CUOTIDIANŪ.

Abonamente

se pot face la **1 și 15** a fie-cărei luni.

Pentru Austro-Ungaria pe an	12 fl. v. a.
” ” ” 1/2 ”	6 ” ”
” ” ” 1/4 ”	3 ” ”
Se acórdă abonamente și lunare cu	1 ” ”

Pentru România și străinătate pe an	36 franci
” ” ” ” 1/2 ”	18 ” ”
” ” ” ” 1/4 ”	9 ” ”

Cel mai ușor mijloc de abonare este prin mandat postal. Abonamentele se plătesc înainte.

Rugăm pe domni abonați să binevoiescă a ne da lămurit adresa, ca trimiterea diarului să nu sufere nici cea mai mică întârziere.

Tarifa anunțurilor și inserțiilor.

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à ” — ” 10

Pentru repetiri se acórdă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
” ” ” 5—8 ”	15%
” ” ” 9—11 ”	20%
” ” ” 12—15 ”	30%
” ” ” 16—20 ”	40%
Dela 20 de repetiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Mai 1884.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

3—3

Concurs.

Devenind vacante 10 din ajutoarele acordate la învățacei de meserii în anii trecuți, se publică prin acesta din nou concurs la 10 stipendii de câte 25 fl. pe an, menite pentru tineri români, cari voiesc a învăța vre-o meserie, dar mai cu seamă: rotăria, lemăria (bărdășia) faurăria, măsăria, (tămplăria), cismăria, pălăria, curelăria, șelăria, mașinăria agricolă.

Cererile au se înaintă comitetului »Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român» în Sibiu până la 20 Iunie st. n. 1884. Cererile întrate mai târziu nu se vor considera.

La cerere se se acudă:

- 1) Atestat de botez, din care se se vede, că concurentul este de nascere român și că are cel puțin vârsta de 14 ani.
  - 2) Atestat școlastic, din care se se vede, că concurentul are cel puțin cunoștințele, ce se predau în școlile primare din Austro-Ungaria și se cunoscă și o altă limbă folosită în țară, precum maghiară sau germană.
  - 3) Revers dela părinți sau tutori, prin care aceștia se obligă, că vor lăsa pre fiii sau pupulii lor să învețe meseria, la care se aplică, până când vor eși sodali cu atestate în regulă.
  - 4) Contractul în original sau în copie vidimată, ce părintele sau tutorul concurentului a încheiat cu măiestrul la care învățacelul este primit spre a învăța meseria.
- Având învățaceii purtare bună în toate privințele, stipendiul conferit li se lasă în folosire până la terminarea învățătorei, ficsată în contract.
- Din ședința comitetului asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută la Sibiu în 18 Mai st. n. 1884.

Iacob Bologa, v.-președinte.

Dr. D. P. Barcianu, secretariu.

Nro. 6146/884.

Publicațiune.

1—3

În urma esmisului Ilustrității Șale Dlui consiliar reg. și vicecomite Julius de Roll ddto. 29 Mai a. c. Nro. 4873 s'a stabilit, pe baza dispozițiilor §-lui 79 al art. de lege XVIII din 1871, ca alegerea ampoiaților comunei orașenești a Brașovului pentru unu periodu de 6 ani, — se se facă în ziua de 24 Iunie a. c. înainte de prânzu la 9 ore.

Ceea ce s'aduce la cunoștința publică cu acea observațiune, că, conform §-lui 60 alu statutului comunălu, sunt de a se alege pe 6 ani de serviciu:

- a. Primarul;
- b. Căpitanul orașului;
- c. 2 Senatori magistratuali de categoria I-mă;
- d. 1 Senator magistratual de a II-a categorie;
- e. Fiscalul; (advocatul orașului)
- f. Conducătorul oficiului orfanal;
- g. Comptabilul;
- h. Cassierul orașeneș;
- i. Controlorul casei orașenești;
- k. Perceptorul de dare;
- l. Controlorul casei de dare;
- m. Tata orfanal;
- n. Administratorul economic;
- o. Inginerul orașului;

Brașov în 31 Mai 1884.

Magistratul orașeneș.

7—30

AVIS.

BĂCĂNIA
MUNTEANŪ & MINCOVICI
BRAȘOVŪ, TUȘNADŪ.

Firma **MunteanŪ & Mincovici** recomandă on. publicŪ băcănia din „TergulŪ Flosului” și filiala lorŪ din „Strada Teatrului,” fiindŪ bine asortate cu totŪ felulŪ de articole de coloniale, delicatese de vinuri străine și indigene, precum și cu totŪ felulŪ de ape minerale. Tot deodată aduce la cunoștința on. publicŪ, că cu începerea sezonului de băi (3/15 Iunie) a. c. va deschide erași o Filială la Băile din TușnadŪ (totŪ în vechiulŪ localŪ în casele D-lui Kanapassek).

Numita firmă crede că va satisface pe deplin cerințele on. publicŪ brașovenŪ și ale on. oșpeți dela băi, atâtŪ prin calitatea mărfurilor câtŪ și prin prețurile sale moderate.

BĂCĂNIA
MUNTEANŪ & MINCOVICI
BRAȘOVŪ, TUȘNADŪ.